

**СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ОК 30

«Журналістське розслідування»

Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Освітньо-професійна програма	«Журналістика»
Факультет	Журналістики
Кафедра	Соціальних комунікацій
Семестр	7
Кількість кредитів	3
Мова викладання	українська
Викладач	кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри соціальних комунікацій Смуся Андрій Григорович; старший викладач кафедри теорії і методики журналістської творчості Горчикова Анастасія Олександрівна
Контактна інформація	smus_andriy@ukr.net ; gorchikova.anastasia@gmail.com

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація	Навчальна дисципліна «Журналістське розслідування» стане в нагоді майбутнім журналістам, фахівцям у сфері соціальних комунікацій. Дисципліна дає здобувачам повний спектр концепції, основних понять, видів і принципів розслідувальної журналістики. Розглянуто мету, принципи, форми та умови функціонування даного виду журналістської діяльності, а також перспективи його розвитку. <i>Вивчення цієї дисципліни дає можливість студенту опанувати широкий спектр практичних рішень та методик, що застосовуються для організації та проведення журналістських розслідувань різноманітних тематик для подальшої публікації у традиційних та новітніх медіа.</i>
Мета та цілі	Головною метою викладання курсу «Журналістське розслідування» є формування у здобувачів розуміння історії сутності і особливостей жанру журналістського розслідування, методів збору та реалізації інформації; ознайомити зі специфікою роботи в професійній «розслідувальній журналістиці», продемонструвати динаміку, сучасні тенденції розвитку жанру. Дати уявлення про обов'язки і професійні особливості журналіста-розслідувача, умови, специфіку роботи, методи психологічного захисту. Розглянути існуючі моделі законодавчих, громадських механізмів, що дозволяють реалізувати складний вид професійної діяльності. Завдання курсу: сформувати компетенцію використання специфіки і жанрових особливостей журналістського розслідування; орієнтуватися в основних поняттях

	курсу; соціальні та етичні норми, на які журналіст-розслідувач повинен орієнтуватися в своїй роботі; загальні відомості про можливі нестандартних ситуаціях в практиці журналіста; концепцію, систему основних понять, принципи та види розслідувальної журналістики, види редакційної роботи в різних засобах масової інформації поняття «проект в медіасфері».
Результати навчання	У результаті вивчення дисципліни здобувачі освіти повинні знати особливості жанру; специфіку роботи з інформацією; особливі прийоми проведення розслідувань та створення якісного медіапродукту; методи ефективної комунікації для отримання достовірної інформації; вміння обирати продуктивні напрямки для здійснення пошукової діяльності й конкретні теми для розслідувань; організувати і проводити пошук та збір інформації, опрацьовувати здобуті дані, розробляти гіпотезу і доводити її істинність чи хибність; оминати очевидні перешкоди на шляху проведення розслідування, вчасно виявляти й мінімізувати вплив прихованих перепон; писати якісний, доступний і переконливий текст розслідування.
Soft skills: компетентності, що відповідають заявленим цілям програми	Під час вивчення дисципліни студент отримує можливість формувати та розвивати soft skills: Тайм-менеджмент, здатність пристосовуватися, здатність до колаборацій, креативність, переконливість, соціально-психологічні аспекти професійної компетентності: навички комунікації, лідерство, здатність брати на себе відповідальність і працювати в критичних умовах, вміння вирішувати конфліктні ситуації, працювати в команді, управляти своїм часом, розуміти важливість дедлайнів, здатність логічно і системно мислити, креативність та інше. Вміння виявляти та вирішувати проблеми. Здатність формувати інформаційний контент, здатність формувати інформаційний продукт, здатність ефективно просувати створений медійний продукт і керуватися принципами інформаційної безпеки. Здатність організувати та контролювати командну професійну діяльність.
Пререквізити	Базові знання з дисциплін: «Основи медіавиробництва (Вступ до спеціальності, технічні засоби виробництва)» «Медіавиробництво: контент», «Фундаментальна підготовка».

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	План, короткі тези	Завдання
	Змістовий модуль I. Базові поняття журналістських розслідувань	
1. Характерні риси журналістських розслідувань.	Дефініція, предмет та тематика розслідувань.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. Написання огляду даної теми
2. Світовий досвід використання інструментів нових медіа в журналістських	Фактчекінг. Belingcat.	Вивчення лекційного матеріалу. Аналіз публікацій Belingcat. Написання доповіді

розслідуваннях.		
3. Правові засади роботи журналіста розслідувача.	Законодавчі норми журналістської діяльності в Україні. Небезпеки проведення журналістських розслідувань.	Вивчення лекційного матеріалу. Написання реферату
4 Безпека журналіста під час проведення розслідувань.	Труднощі та перешкоди в журналістських розслідуваннях. Механізми захисту журналістів, що провадять розслідування. Особиста безпека журналіста.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. Написання огляду даної теми
5. Особливості роботи в складних умовах та під тиском.	Рівні безпеки. Специфіка роботи в гарячих точках.	Вивчення лекційного матеріалу. Створення власних правил проведення безпечного журналістського розслідування. Написання доповіді
	Змістовий модуль I. Базові поняття журналістських розслідувань	
6. Джерела інформації та методика роботи з ними в процесі проведення розслідувань.	Інформаційні запити. Інтерв'ю як метод отримання інформації. Генеральне інтерв'ю	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. Контент-аналіз публікацій на предмет використання джерел різного типу
7. Схема проведення журналістського розслідування.	Етапи проведення розслідувань. Вибір теми. Гіпотеза розслідування. Правило равлика.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. Створення власного плану проведення журналістського розслідування
8. Форми подачі інформації у журналістських розслідуваннях.	Види журналістських розслідувань. Джерела інформації в журналістських розслідуваннях. Особливості роботи з інформацією.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. Написання журналістського матеріалу із врахуванням особливостей сприйняття аудиторії

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ БАЗОВА

1. Тертичний А. А. - Аналітична журналістика: Навчальний посібник для студентів вузів - Москва: Аспект Пресс, 2013. <http://www.iprbookshop1.ru/8856>
2. Хоменок О.С., Бурмагін О.О., Іванова К.Б., Рибка Є.М., С.А. Томіленко. Журналістське розслідування: навчальний посібник для початківців/ За заг.ред. О.Хоменка. - Мелітополь, 2008.- 182 с.
3. Ла Рош Вальтер фон. Вступ до практичної журналістики: навч. посіб. / Ла Рош Вальтер фон. [за заг. ред. В. Ф. Іванова та А. Коль]. – К. : Академія Української Преси, 2005. – 229 с.
4. Бель Б., Бурмагін О., Патора Т., Хоменок О. Посібник з журналістських розслідувань. Теорія та практика : посіб. Київ, ТОВ «Друкарня Бізнесполіграф», 2013. 190 с.
5. Журналістське розслідування на екологічну тему: практ. посіб. / уклад.: Г. Гопко, О. Листопад, Т. Малькова. Київ, Логос. 2008. 64 с. 2.
6. Глушко О.К. Журналістське розслідування: Історія, теорія, практика. / Олександр Глушко. — 2-ге вид. — К. : Арістей, 2006. — 142 с.
7. Глушко О.К. Журналістське розслідування: Навчюпосібник.— К., 2006. — 144 с.
8. Журналістське розслідування: Матеріали семінару. – К.: ІМІ, 2003.
9. Зверетт Давид, Журналистское расследование. // Учебное пособие репортера. – К., 1997. – С.10
10. Іванов В.Ф. Журналістська етика [5бекст]: підр. / В.Ф. Іванов, В.Є. Сердюк. – К.:Вища шк., 2006. – 255 с.
11. Мурікан Ж. Журналістське розслідування. – К.: ІМІ, 2003. – 178 с.

ДОДАТКОВА

12. Телевізійне журналістське розслідування — знаряддя боротьби з корупцією (на регіональному та національному рівні) // Матеріали з польсько-українського семінару. — Київ — Запоріжжя — Варшава, 2006.
13. Цифровая безопасность (руководство для журналистов) / під заг. ред. Каршибоева Н. Душанбе, 2015. 128 с.
14. Станько А.И. Журналистские расследования[5бекст]: учеб. пос. / А.И. Станько. – Ростов н/Д., 2007. – 365 с.
15. Тертычный А. А. Расследовательская журналистика. – М.: Аспентпресс, 2002.
16. Томак М., Кононенко І. Інвестігатори в Україні // День. — 2007. — 26 жовт.
17. Шалий О. Технологія журналістського розслідування // Законодавчий бюллетень для засобів масової інформації. – 1998. – № 4.
18. Шум Ю. Журналистское расследование: от теории к практике. – М.: Галерея, 2002.
19. Телевізійне журналістське розслідування — знаряддя боротьби з корупцією (на регіональному та національному рівні) // Матеріали з польсько-українського семінару. — Київ — Запоріжжя — Варшава, 2016.

ІНТЕРНЕТ-ДЖЕРЕЛА

21. Притолук Ю. Журналістське розслідування в ТБ форматі [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.pravdapro.org/teleshkola/zhurnalist-ske->

- rozsliduvannja-v-tb-formati.html.
22. Єльцов О. Дослідницька журналістика на телебаченні: пошуки зупинено на півдорозі [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://www.telekritika.ua/teleprogram/2008-04-11/37803?theme_page=130&.
  23. Копчак Б. Журналістські розслідування в Україні // Український журнал. — 2017. — № 12. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://ukrzurnal.eu/ukr.archive.html/126>.
  24. Правда ПРО. Журналістське розслідування в ТБ форматі [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.pravdapro.org/teleshkola/zhurnalistske-rozsliduvannja-v-tb-formati.html>
  25. Investigative Journalism [Електронний ресурс]: посіб. з розслідувальної журналістики — Режим доступу: <http://hussainmansoor.wordpress.com/investigative-journalism/>. — Заголовок з екрану.
  26. The Center for Investigative Reporting. Центр розслідувальної журналістики [Електронний ресурс] / Офіційний сайт. — Режим доступу: <http://centerforinvestigativereporting.org>. — Заголовок з екрану.
  27. Віртуальна бібліотека навчальних матеріалів з журналістики [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://evartist.narod.ru/journ.htm>
  28. Журналістика даних: Посібник по журналістиці даних URL: <http://texty.org.ua/pg/book/newsmaker/read/40161>
  29. Гороховський О. Фактчек як тренд розслідувань: Можливості та перспективи. URL: https://www.checkregion-ua.info/wp-content/uploads/2018/04/factchecking_ukraine_pages-and-cover_A5_01_web.pdf
  30. Миколаєнко Н. Аналізуй, як Рахманін. URL: <https://medialab.online/news/rakhmanin/>
  31. Посібник з верифікації: за ред. Сільверман К. URL: <https://verificationhandbook.com/>

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Загальна політика	Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно розкладу, не спізнюватися. Дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчальною літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті. При пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. Відпрацьовувати практичні заняття. Виконати індивідуальне завдання.
Політика щодо дедлайнів та перекладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Політика щодо академічної доброчесності	Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

ОЦІНЮВАННЯ

Нарахування балів

Види оцінювання	Бали
Змістовий модуль 1 (теми 1-5)	30
Змістовий модуль 2 (теми 6-8)	30
Підсумковий контроль (теми 1-8) – іспит	40

Розподіл балів для оцінювання успішності студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни